

2.3. Сади епохи Відродження

Тип садів *Італії епохи Відродження* одержав назву Медицейського за ім'ям родини Медичи, в якій були найбагатші банкіри й великі землевласники. До цього типу відносилися сади, що влаштовуються при віллах. Кожна вілла мала свій особливий план, різне місце розташування і архітектурний вигляд. Для архітектури і садового мистецтва цього періоду характерні нові прийоми, за допомогою яких створюється враження єдності.

Сад починався від будинку вілли, що мала симетричне розташовані виступи й арки. Тераси з'єднувалися сходами, підпірні стінки між терасами мали виступи, колонади й обмежувалися алеями, що облямовувалися живоплотиами. На терасах симетрично розташовувалися лабіринти, гаї, рядові посадки, зводилися альтанки, павільйони, пташники, скульптури, басейни, пам'ятники, храми, мармурові лави, фонтани, гроти, майданчики для відпочинку.

Флорентійські сади раннього Відродження прості, їх прямі лінії утворюють строго раціональну систему пропорцій. Вони невеликих розмірів, позбавлені пишності й підкресленої розкоші.

Найбільш сучасні флорентійські сади – відновлений сад Боболі (палаццо Пітті). Весь вигляд цього саду свідчить про те, що розбивка нових алей, форма підстригання дерев – все узгоджується з навколишнім середовищем.

Рисунок -

2.4. Садово-паркове мистецтво Франції, Англії, Німеччини

Садова архітектура Німеччини, Англії, Франції, Російської імперії багато в чому зазнала італійський вплив.

Садово-паркове мистецтво Європи XVII ст.

Італійський сад.

Італійський сад – це більш рання оригінальна варіація на тему регулярного саду. Його особливістю є терасований ландшафт, велика кількість білого каменю, балюстрад, сходів, скульптур в античному стилі, оливкових гаїв, діжкових культур.

Кращий зразок італійського стилю – це невеликий, у порівнянні з рівнинними парками Франції, садок біля дому або парк, оточений кам'яною стіною або підстриженою живою огорожею.

Тут панують строга планування з чіткими геометричними формами, прямі, мощені каменем доріжки, правда, алеї не настільки протязі, як у французьких парках. У центрі такого саду – правильної геометричної форми водойму з красивим фонтаном, часто це каскади водойм знову ж таки через терасованому характеру саду. Квітники також мають правильні обриси – овал, коло, квадрат. Рослини висаджують відповідно до задуманим малюнком. В якості бордюру часто використовується низько стрижений самшит. Багато декоративних культур займаються у красивих горщиках чи контейнерах з теракоти, великих діжках і виставляють у сходів, що з'єднують тераси. Дерева і чагарники – предмет постійного догляду, так як для цього стилю характерні рослини, стрижені у формі куба або кулі, античної колони, екзотичної птиці.

Італійський сад немислимий без скульптур: ними оформляють фонтан чи водойму, затишні гроти, розкішні квітники. Стрижені алеї виводять вас на бруковані майданчики зі скульптурами в оточенні діжкові рослини або низько стрижених вічнозелених бордюрів.

Гориста місцевість диктує побудову саду на терасах, зведення підпірних стінок для утримання ґрунту, пристрій красивих сходів, зв'язуючих окремі зони саду.

Для італійського саду характерні:

Симетрична планування саду.

Розташування саду на терасах за допомогою підпірних стінок.

Підкреслити архітектурну (кам'яне мощення, скульптури, сходи і т. д.).

Велика кількість водних споруд.

Використання Топіарне мистецтва.

Топіарне мистецтво.

Тлумачні словники визначають поняття «топіарі» (topiary) як мистецтво художньої стрижки (англ. topiary art – топіарне мистецтво) та надання декоративних форм кронам дерев і чагарників. Цей термін має латинські та грецькі корені, що свідчить, наскільки давнім є топіарне мистецтво.

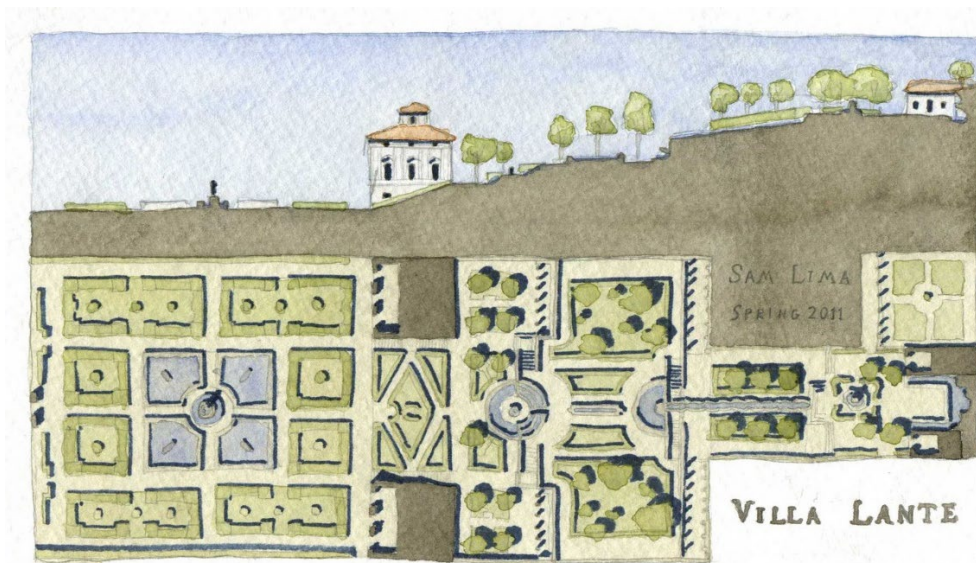
З давніх-давен, відколи людина навчилася добувати вогонь, вона почала будувати стіни, щоб захистити себе від негоди. Далі виникла потреба захисту свого городу від диких тварин. Так з'явилися перші формовані огорожі, які ми називаємо нині живоплоти. Поряд із живоплотами, які здійснювали захисну функцію, для створення декоративного ефекту, для підкреслення природної краси рослин, давні садівники почали підстригати рослини, надаючи їм під час чудернацьких форм.

Вілла Ланте.

Вілла Ланте в Італії - унікальний зразок архітектури пізнього Ренесансу. Розташований в передмісті Вітербо, в 100 км. від Риму. Головна її прикраса - це вода. Багатство рослинного світу грає другорядну роль, архітектура будівель, розташування алей і скульптур підпорядковане фонтанів.

Вілла Ланте створена в другій половині XVI століття, Будівництвом займався молодий архітектор Джакомо да Віньола. Він намагався не тільки виконати замовлення, а й перетворити віллу в справжній архітектурний шедевр.

Вілла Ланте в Італії складається з двох симетрично розташованих навпроти один навпроти одного невеликих палаців. Незважаючи на те, що побудовані вони з різницею в 30 років, зовні вони практично ідентичні. Але головна визначна пам'ятка цього місця, як уже говорилося вище, це італійський сад з численними фонтанами-вертушками, водоспадами і гротами.

Садово-парковемистецтво *Франції* асоціюється з ім'ям ландшафтного архітектора XVII ст. Л. Ленотра (1613-1700 рр.) (Версаль та ін.). Основними положеннями творчості Ленотра є:

- в основі рішення лежить підпорядкування деталей цілому;
- застосовуються довгі й широкі перспективи (на відміну від коротких перспектив у садах італійського Відродження);
- будуються невисокі сходи з широкими сходами й парапетами;
- декоративні водойми вирішуються головним чином гладкими поверхнями (без гучних водойм італійського бароко);
- широко застосовуються рослини в діжках.

Версаль - палацово-парковий ансамбль

Версаль - палацово-парковий ансамбль у Франції (фр Парк і ін Версаля.), Колишня резиденція французьких королів у місті Версаль, нині що є передмістям Парижа; центр туризму світового значення.

Версаль споруджувався під керівництвом Людовика XIV з 1661 року і став своєрідним пам'ятником епохи «короля-сонця», художньо-архітектурним вираженням ідеї абсолютизму. Провідні архітектори - Луї Ліво і Жюль Ардуен-Мансар, творець парку - Андре Ленотр. Ансамбль Версаля, найбільший в Європі, відрізняється унікальною цілісністю задуму і гармонією архітектурних форм і перетвореного ландшафту. З кінця XVII століття Версаль служив зразком для парадних заміських резиденцій європейських монархів і аристократії, однак прямих наслідувань йому немає.

Рисунок -

Наприкінці XVIII ст. регулярні прийоми планування садів почали зазнавати критики в зв'язку із значним змінюванням природного середовища. У цей період у садово-парковому мистецтві з'являється пейзажний стиль.

Основоположником ландшафтних (пейзажних) парків *Англії* був В. Кент. Основою пейзажного парку стає наслідування натуральній природі. На зміну лінійним посадкам приходять групові, з'являються галявини, галявини вільних обрисів, водойми в звивистих берегах, криволінійні доріжки. У той же

час у парках розміщуються павільйони, альтанки, трельяжі, іноді влаштовують фонтани.

Значний вплив на паркове будівництво Англії цього періоду зробив Х. Рентон (1752-1817 рр.). Характерною рисою його парків є великі простори, відведені під газони, з одиничними розкиданими деревами. Характерною рисою англійського ландшафтного парку і тепер залишаються смарагдові газони і пишно розкинуті липи, дуби і в'язи.

Творчість англійських архітекторів вплинула на розвиток паркового ландшафту багатьох європейських країн, особливо *Німеччини*.

Англійський вплив зазнала і Франція. Приклади тому Малий Тріанон у Версалі, парк Монсо і сад Богатель в районі Булонського лісу в Парижі.

Рисунок - Парк Монсо